

CUINȚĂ ÎNTRU VICIUL PĂCĂTULUI

Apare afară de Luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Unirea Principatelor române *

— 24 Ianuarie 1859 —

Să ne pătrundem de cuvântarea lui Dumitru Boerescu, din seara de 24 Ianuarie 1859, — cuvânt, care împreună pe vecie două țări de un sânge și un neam, făcându-le o Românie —:

„Pentru ce suntem împărțiți în două câmpuri, pentru ce ne numim noi și voi? Au nu suntem toți români? Au nu avem toți aceeași patrie? Au nu suntem toți fiii aceleiași mame? Pentru ce zicem noi și voi și de ce nu zicem, noi români!? Care este mărul discordiei între noi?

Acest măr de discordie, să nu-l ascundem. Este Domn'ia!

Cine va fi Domn?! Fiecare își are convingerile sale, fiecare din noi crede, că țara sa va fi mai fericită, având de Domn pe cutare sau pe cutare.

Dar, discordia există și din aceasta rezultă discreditul nostru. Anarhia nu e departe și inamicul e la porțile noastre. Cum să respingem anarhia și cum să oprim pe străini?

Făcând să piară discordia, făcând să piară păcatul care ne desparte. Noi declarăm, că nu avem nici un candidat, D-Voastră aveți pe unul? Să poate. Insa nici unul din toți, nu cred că a venit aici, să hotărască, a face

se fie candidatul său cu orice preț.

Toți suntem români și nime nu voește răul țării, să ajungă candidatul său la tronul țării sale, pe urme de sânge, sau sprijinit de străini. Ce să ne unim toți asupra aceluiași candidat, este posibil? Cred că nu. Dar a ne unii toți asupra unui principiu este posibil? Da! Asupra unui principiu ne putem uni, mai cu seamă, când aceasta este cel mai mare al naționalității noastre.

Să ne unim dar toți asupra acestui principiu, care să reinvie naționalitatea noastră.

Să ne dăm mâna ca frații, că avem să mai trăim câțiva ani și ca, copiii și strănepoții noștri să moștenească un viitor strălucit, creat de noi.

A ne uni asupra principiului, este a ne uni și asupra persoanei, care reprezintă acest principiu.

Aceasta persoană este Alexandru Ion Cuza, Domnul Moldovei. Să ne unim ca frații asupra acestui nume și posteritatea ne va binecuvânta, țara ne va întinde mâinile și conștiința noastră va fi împăcată, că ne-am împlinit o datorie sfântă“.

Cursuri de seara pentru meseriașii și comercianții români

Inițiativa Asociațiunii Industriașilor și Comercianților Români din orașul nostru, pentru aranjarea cursurilor de seara, este una dintre cele mai frumoase încercări de a face, ca cunoștințele meseriașilor și comercianților noștri să se îmbogățească. Lipsa acestui început s'a simțit de mult, de notă, că la o singură chemare aceștia au răspuns prezentându-se în număr foarte frumos.

Vineri, la 21 crt. orele 8 seara s'a ținut în Școala Superioară de Comerț din loc, de către dl profesor Ioan Baba, prima prelegere asupra subiectului din program »Camerile de Comerț«

Modul de predare și dezvoltarea temei a stârnit un viu interes în mijlocul auditorilor, până la sfârșit.

Este un prilej foarte bine venit, ca meseriașii și comercianții noștri, cari în urma împrejurărilor noastre de mai înainte n'au putut să și însușească în măsură recerută cunoștințele generale asupra chestiunilor social economice, să se folosească de prețiosul concurs ce li se oferă de către corpul profesoral al Școlii Superioare de Comerț, pentru întregirea și reînprospătarea a celor cunoștințe.

În baza programului stabilit cursurile acestea vor urma să fie ținute în fiecare săptămână Marți și Vineri.

Minoritarii din viața economică dela noi, cari își revendică încă și azi rolul de conducere, aveau la îndemână toate mijloacele de a se cultiva și tocmai pe tema lipsei de educație a elementului românesc, în materie economică, ei se pare tind a fi superiori. A sosit deci momentul ca meseriașul și comerciantul român prin lărgirea cercului de cunoștințe să tindă a se ri

dica și a-și ocupa locul ce i-se cuvine.

Pătura comercianților și meseriașilor români, trebuie să fie conștie de rolul și chemarea ei, ca una dintre cea mai importantă clasă socială românească. Și dacă Statul român în această perioadă de refacere și organizare, din cauza multor neajunsuri, nu a putut să-i dea importanța cuvenită, problema instituirii ei la conducerea vieții economice trebuie pusă de însăși clasa comercianților și meseriașilor. De ce am tolera și pe mai departe ca de ex. într-o Corporațiune a meseriașilor din Arad, elementul românesc de valoare să fie delăturat și interesele românești să fie susținute de oameni de pace și de câțiva inconștienți streini și înstrăinați de neamul nostru.

»Asociațiunea Industriașilor și Comercianților Români din Arad și Jur-înțelege ca fiecare român de bine, meseriaș, comerciant, industriaș, patron ori angajat, muncitor, calfă etc. să sprijinească această acțiune, din toate puterile, pentruca să vedem aici cât mai în grabă întronat regimul românesc în viața economică, nu numai de formă ci și de fapt.

Parada de firme românești este numai o spoială, cât timp în dosul acestor firme spiritul este strein.

Iată pentruce felicităm noi cu bucurie acest frumos început de activitate patriotică și românească a instituiției care este Asociațiunea profesională română și îndemnăm pe toți românii meseriași, comercianți de toate branșele să ia parte la această acțiune.

Armata păcii *

Comparația omenirii cu o scenă pe care fiecare dintre noi trebuie să-și desfășoare un rol, fie de tragedie unii, de comedie alții, etc., îmi pare nejustă, deoarece e atât de izolatoare lupta ce se dă între indivizi pentru existență cu care nu prea se mulțumesc, încât dă aspectul, nu al unei scene, ci al unei arene.

Dacă ea, lupta, nu este țelul — și nu este — atât al indivizilor cât și al popoarelor, este incontestabil mijlocul pentru răpunerea unuia pe ale cărui ruine să te urci și, istoria omenirii ne dă să vedem continuitatea acestei lupte — ne referim la popoare — cu diferite aspecte: atunci când ea degenează în lovire se numește »război«, unde se urmărește nimicirea celui ce și s'ă în cale și după un timp de lovire reciproce cu instrumente distrugătoare, încetează — în aparență — prin învingerea celui mai slab, schimbându și aspectul în lupta civilizată, a cărei armă nu mai este »tutul«, ci »cultura«.

Aspectele acestea diferite îl dau elementele ce se angajează în luptă: în lupta »înarmată« elementul este cel

distrugător, mârșit de fiii nației, care-s militari (soldați și gradați), iar elementul luptei păcii este »cultura« nu a unei clase sociale, ci a masei și, aici cari mârșesc aceasta în mulțime sunt »dascălii«; sunt dar în această luptă continuă două armate: una, armata războiului, militarilor și o armată a păcii care întăresc țara, pe când primii o extind sau îi apără granițele; ne apar astfel »casarma« și »școala« ca pedestalu nației.

Poate c'neva concepe un Stat fără casarmă și școală? N'am ajuns încă a fi capabili a ne da seama de marea lor importanță și e mai mult decât regretabil. E drept că uneia »casarmei« a început a i se da o deosebită atențiune, pe când celelalte »școale« prea puțină deși ca importanță în Stat nu e mai pe jos. În aparență, par'că se începuse a se da și școlii »un pic de atenție«, prin munca vie de clădire, »de școli palate«, fără a se fi gândit că înainte de acestea, dascălimea trebuia bine pregătită.

S'au făcut multe palate, dar »școala« n'a prea progresat, sufletul lipindu i sau dacă l-a avut în neglijență

fiind lăsat, s'a istovit sau se istovește! Nu vrea să zic că nu ne trebuiau aceste, departe de mine acest gând, însă, zic ca paralel să se fi făcut din dascăli niște forțe care să muncească și în colbă, sau dacă nu se putea paralel, întâiu acea forță să fie formată, »școale palate nu intimidază pe vecinii care, dând o mai mare importanță nu zidului, ci sufletului, culeg mai bune roade; dacă școala este singura în stare a da noi directive unui popor să nu se uite că nu pereții cei albi au acea putere magică, pereții pentru care s'au cheltuit sume considerabile, ci ființa, — sufletul ei — irt înă neamului, care e, »dascălul«!

Lipsit de necesarul vieții fizice, candela nației, dascălul, pălpâe, iar lipsa »alimentației intelectuale« pe care leașa mizeră nu i-o poate procura, face pe bietul »dascăl« a fi țărît ei însuși în întunerecul pe care vrea să-l alunge.

Călcându-se pe sine bietul, neprevăzut, neprijinit, ba șicanat, dascălul, robul nu al nației fiindcă din acest titlu își face fală, ci al însăși vieții lui, e nevoit a-și căuta cele de lipsă și pe alte terenuri și iată care este cauza nu tocmai îmbucurătorului rezultat și,

am fi cu mult mai mult criminali în fața nației dacă nu am spune, întrucât aceasta e realitatea dăunătoare neamului! Dar cine-i vinovatul? El! Nu!

Dacă ne-am deșteptat și am dat importanță — și nici aceasta nu-i cea cuvenită — »casarmei«, e vremea să ieșim din inconștința aceasta pe care o manifestăm prin neglijerea școlii căci »o țară în care marea masă nu este în același drum cu idealul neamului, însul'etia de sentimentul de nație și cu o cultură superioară țărilor vecine, o țară care nu e scoasă din inconștința rolului și scopului să o țară în care păzitorul »graniței nației« nu este oșteanul luminat, nu poate exista!«

„Dacă suntem conștienți însă de rolul important al școlii și o lășăm totuși în nesecotire în fața nației, care suferă din aceasta cauză, suntem vinovați și mai mult încă, față de nație, săvârșim o crimă“.

Munca uriașă pe care o depun toate țărilor lumii pentru cucerirea vârfului piramidei culturale nu trebuie să ne lase indiferenți; trebuie să ne dăm seama că avem aceasta bază de luptă »nu ca s'o avem«, sau, »fiindcă așa e bine sau« fiindcă o au și alte

O lămurire pentru un confrate din București

Sfidăm cu scârbă și-i desconsiderăm pe toți acei, cari, lovesc în noi, atunci — când, printr-o sforțare și luptă grea, încunjurați de zecile organe de presă minoritară, aici la granița țării, ne nizuim, să susținem singurul ziar zilnic românesc, propagând prin coloanele ei iubirea de țară și neam, precum și toate, ce pot servi pentru luminarea, binele, cetățenilor noștri, abia scăpați din oropsirea milenară!

Dacă un ziar din București, care se prelinde a fi serios, se lasă indus în eroare de elemente ca acele cari trimit astfel de știri, ne vine a crede, că se face cu o tendință oarecare.

Ne-am bucura însă, dacă ne înșelăm în această privință.

Și până atunci ne facem datoria de a informa pe confratele din chestiune despre cele de mai jos:

Mulțumim lui Dumnezeu că, suntem tari și mari, abia în primăvara vieții noastre, plini de însuflețire pentru jertfa cu care datorăm fraților de un

sânge cu noi, fiind hărăziți prin divinitate, cu o putere de muncă, rezistentă, de a satisface întru toate chemării noastre.

1. Ziarul nostru a apărut și va apărea zilnic, fără întrerupere.

2. Redactori, și colaboratorii ziarului, nici în gând nu au avut, să părăsească locul lor.

3. Din serviciul nostru au fost concediați elementele de rea credință și câți-va reporteri angajați verbal, pe un timp de probă și cari, necorespunzând, ba fiind în defavorul nostru și a scopului ziarului, — au fost concediați, putându-ne lipsi de serviciul și de prezența lor, în redacția ziarului.

Suntem convinși că și ziarul din chestiune a avut de a face cu asemenea, elemente, — poate-i facem un serviciu, prin prezenta lămurire.

Administrația și Redacția
„Cuvântul Ardealului”.

Catastrofa îngrozitoare lângă gara Lunca-de-jos

Acceleratul de Galați, eri dimineață, s'a ciocnit cu un tren de marfă între stațiile Lunca-de-jos și Ghimeș.

Acesta a fost primul tren care a putut pleca, după o blocare de două zile, din cauza înzepezirii din Galați.

Vineri dimineața acceleratul de Galați, a intrat în stația Ghimeș într-o complexă negură și imediat a și continuat drumul spre Lunca-de-jos.

Fiind de abia un jumătate kilometru de Lunca, înaintând într-o viteză mare, s'a găsit față în față cu un tren de marfă ce venea pe coastă în jos, tot cu viteză mare.

Ne mai având timp să înfrâneze și și cu câteva momente în urmă s'a produs groaznică catastrofa, urmată de strigătele disperate ale mutilaților.

Cele două locomotive au intrat formal una într'alta, iar pat-vagoanele și tenderele locomotivelor au căzut asupra uriașelor locomotive fărâmate.

Ultimile vagoane a trenului accelerat au presat vagoanele din mijlocul trenului, ridicându-se un deal de schelete.

Intreg ținutul răsună de vaietele răniților și a celor, câți au mai scăpat ca prin minune!

În largul pustiu acești bieți călă-

tori au început a scoate de sub dărături răniții.

Au fost scăpați abia zece răniți gravi și câțiva răniți mai ușor, cânt din comunele Madefalău și Ghimeș au sosit ajutoare cu tren și trăsuri, plini de ceferiști, civili și țărani.

Trei ceferiști: mecanicul trenului de marfă, mecanicul acceleratului și șeful de tren dela accelerat, au fost scoși de sub dărături morți.

Un frânar a murit pe când îl transportau spre comuna Madefalău, la spital.

Pe tenderul acceleratului s'a găsit un cap zdrobit, iar părțile celelalte a corpului nu au putut fi găsite.

Nu se știe cine a fost acest nenorocit.

Tot jurul e predominant de mare panică și trista priveliște, din acel loc care a devenit mormântul și locul de tristă memorie a celor rămași orfanși văduvi, văduve și mutilați pentru totdeauna.

Vinovații cauzei catastrofei până de prezent sunt necunoscuți.

Nu vom să acuzăm pe nedrept pe nimeni.

Primind știri exacte, vom reveni.

MISCAREA CULTURALĂ

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român („Astra”) despărțământul Arad

Programul

Festivalului dela 24 Ianuarie 1927 (Ziua unirei. (orele 5 d. m. sala Palatului Cultural.)

1. Imnul regal: Orchestra reg. 63 inf. sub conducerea dlui Ict. Mazilu.

2. Eminescu și Factorii culturali ai unirei: conferință de dl avocat Gh. Ștefănescu Goiceanu.

3. Costescu: »Tricolorul«. Corul teologilor, dirijat de dl prof. A. Lipovan. Acomp. la piano de dl Mircea Stoinescu.

4. Declamații din Eminescu: d-ra Iris Barbură.

II.

5. Pulpuriu național: »Garofița«. Orchestra reg. 93 inf. sub cond. dlui lt. Mazilu.

6. Costescu: »Cântecul oșteanului«. Corul teologic dirijat de dl prof. A. Lipovanu. Acomp. la piano de dl Mircea Stoinescu.

7. Declamații: Dșoara Dragoș Sivonia dela liceul Ghiba Birta.

8. Gh. Fotino: Pulpuriu românesc. Orchestra reg 93 inf. sub conducerea dlui locot. Mazilu.

9. Dansuri naționale: »Hora Unirei«, Echipa Școlii Normale de Fete.

10. Marș: Muzica reg. 93 inf.

Inceputul la ora 5 precis. — În trarea liberă. — Programul se vinde pentru »sporirea fondului trebuitor ridicării unui bust lui Eminescu la Arad.

Convocare

Domnii membrii ai despărțământului Lipova a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român »Astra« sunt rugați a participa la adunarea generală de reorganizare ce se va ținea Miercuri la 2 Februarie a. c. (latimpinare: Domnului) la orele 2 d. m. în sala de gimnastică dela școala medie din Lipova.

Ordinea de zi:

2. Deschiderea adunării prin dl Fabriciu Manoila, președintele despărțământului Lipova.

2. Conferința dlui delegat central Neagoe.

3. Reorganizarea și înscrierea de membrii noi.

Între punctele de program, corul vocal bisericesc împreună cu elevii dela școala primară și medie din Lipova vor cânta și declama.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE”, Arad, Strada Ionel C. Brătianu.

Mâncări bune și ieftine. :: serviciu punctual.

țării” și nu interesează dacă așa trebuie pregătită, organizată.

„Nu o avem” pentru că s'o avem”, nici pentru că așa e bine” ci pentru a ne întări ridicându-ne la înălțime, pentru care concurează toate națiunile lumii”.

Instrucția și educația națiunii fiind în mâinile dascălului, nu ne apare ca el însuși e conducătorul?, sufletul națiunii! Să ne gădum la „Spiru Hareș” și descălimba lui și găsim rolul capital incontestabil al acestui element.

Lăsat fiind la voia întâmplării, ne-mai gândindu-se nimeni la situația sa „dascălul român” a ajuns la punctul pe care nu l-a meritat și dacă vom refacerea suflotească a poporului „mai întâiu refacerea dascălului”, să o vrem!

Repet, e vremea să nu ne jucăm unii, iar alții să ascundem răul, în timp ce alte nații câștigă tot mai mult, pe terenul înalt al culturii.

Să ținem seamă că o armată „neînarmată”, „neocrotită”, „neînarmată cu mai bune arme ca, ale inamicului”, „că o armată ținută în mizerie”, „că o armată în al cărei prestigiu mereu se isbește”, nu va da rezultate și aceasta este situația „armatei păcii” neamului nostru!

Soldații culturii neamului capabili de multă muncă, capabili de idei ce ar aduce — numai în aplicare fiind — bine neamului, sunt făcuți nevăzuți sau se isbesc de imposibilitatea în care-i pun paragrafele.

Neocrotită este această armată, fiindcă muncind cu deplină conștiință de rolul său, politica mârșavă a persoanelor nu a ideilor o pun în fel de situații, fără ca cineva să se intereseze, (ca să argumentez aceasta, ar trebui să ni-se rezerveze câteva numere din acest ziar). Cerem ocrotirea legii și a înalților noștri conducători!

E neînarmată, fiindcă școala celor 5—8 ani n'a făcut decât să dea îndrumările domeniurilor ce trebuiesc făcute arme și posibilitatea citirii altor cărți pentru câștigarea de arme nu este, din cauza insuficienței salarizării!

Pe de altă parte examinările prea rari — cari trebuie să fie criteriul salarizării — nu vechimea — nu dau totdeauna seamă capabilității de muncă și de „armătură” a soldatului culturii, acestea mărșinindu-se numai la materiile școlii primare!

Nouii nome ale examenelor, plata după muncă și armatură, se cere!

Dacă sa are în vedere ce trebuie să fie actualul dascăl, cultura trebuie

să fie universitară! În timpuri trecute nu puteam cere aceste lucruri, nu era nevoie, — acum da! Dascălul liber avea un cel, »lupta de a înfițarea pentru liberarea fraților«, iar dascălul supus muștrăciosului hibrid »ținerea aprinsă a sentimentului de naționalitate și hrănirea dorinței unei »Români libere« și aceste două puteri despărțite cu acelaș scop ne-au dat »România Mare«, prin urmare, scopul ajuns. Dacă s'a impus aceasta »România Mare«, aceste forțe, ambele acum libere, trebuie să muncască la întărirea prin cultură a acestei națiuni și iacă necesitatea unei mai mari culturi a dascălului. Secția pedagogică universitară să nu fie numai a celor ce vor a fie »profesori«, ci a dascălului întregi, obligatoarele fiind pentru fiecare. Nu știu dacă se va ajunge la această »fericire a națiunii«, fiindcă, noi suntem obișnuți numai a copia legile. Dar nu-i motiv că, dacă țările vecine nu au așa dascăli, să nu avem nici noi și numai așa vom învinge.

Mizeria în care se află »armata noastră a păcii«, nu numai că face rușine națiunii, dar nu este o garanție pentru ducerea la au sfârșit a muncii, salariul i se dă ca mijloc a îmbrăcării, a hrănii și al multiplelor sale lipsuri il

pune în neputință de a trăi în mizeria care-i cauza tuturor ce-i »răul«, în ce privește începătorii, e cel mai bun tact de a omori dragostea de muncă și orice ideal.

Ca să se distrugă în dascăl orice sentiment de mândria slujbei sale și orice posibilitate de muncă rodnică s'au constituit comitetele școlare care vor da roade însă nu, unde există mentalitatea celor »cu școale confesionale.«

Mai multă grijă națiunii: Oricine se găndește la ea, mai cu seamă dintre conducătorii politici și-i vrea refacerea ce se impune, să se găndească că nu se poate decât prin aceea »armată a păcii«, pentru care se depune mai multă atențiune.

Refaceți-o încurajați-o, protejați-o, înaltați-o și dați-i necesarele și veți vedea minunea:

Grigorie S. Burcescu

Administrația ziarului nostru angajează mai mulți achizitori pentru adunarea abonamentelor și publicațiilor atât în oraș cât și în provincie.

Condițiunile se pot ști la adresa minis rației.

Din județ

Furt în comuna Mișca și pusta „Cutoc”

Locuitorul Surcaș Petru din comuna Mișca, a fost păgubit cu cea 24 000 Lei, furându-i-se din grajd două vaci, decătre indivizi necunoscuți. Autoritățile competente au dispus cercetarea cauzei și urmărirea hoților. La fel i-s'a furat și vaca femeii Vitma Almás din pusta „Cutoc” din comuna Dorobanți fără să știe cine a săvârșit furtul.

Spargere în comuna Pecica

Cu ajutorul cheilor false, indivizi necunoscuți au pătruns în locuința comerciantului Orbaș Gheorghe din Pecica, furându-i suma de lei 12,000 pecând acesta era dus de acasă

Cazul se cercetează.

Lovită cu toporul

Bătrâna Maria Baba, în etate de 53 ani, pe când se înapoia din comuna Șicula spre acasă în comuna Cherehuș, un individ necunoscut a lovit-o cu toporul în cap, răniind-o grav.

Probabil că vre-o răsbunare l-a împins pe necunoscut la fapta-i urâtă față de biata femeie bătrână.

Șeful postului de jandarmi, este încredințat cu cercetarea cauzei.

Din Păncota

Lucrătorul din Fabrica de mobilă Păncota, Fabrică Petru a căzut de pe scară și s'a lovit atât de grav încât în ziua următoare a sucombat.

Victima este din comuna Păncota. Nu sunt bănueli de crimă. Cauza morții este neglijența nefericitului.

Furt în comuna Țipari

Necunoscuți au intrat cu ajutorul cheilor false în moara lui Cosma Martin și au demontat curelele de transmisii, furându-le. Paguba înțece 5000 Lei.

Se speră a da de urma hoților în scurt timp.

Prietenul furios

Din comuna Șicula ni se anunță, că tinerul Ion Albescu a împușcat mortal pe prietenul său Ion Ardelean în etate de 27 ani. Ambii din aceeași comună. Motivul trebuie că-i jelozia. Cazul se cercetează.

Dr. Marx formează guvernul

Berlin. — Dr. Marx s'a prezentat azi la președintele republicii, mareșalul Hindenburg, comunicându-i că acceptă formarea guvernului.

INFORMATIUNI

Luni fiind Serbarea Unirei, ziarul nostru va apare Marți noaptea la orele obicinuite.

Studentii Academiei de drept din Oradea

grupați în jurul ideii de a mări fondul pentru înființarea unui câmpiu studentesc a cărui necesitate se simte imperioz, în Oradea, vor reprezenta în seara zilei de 24 Ianuarie 1927 în sala Teatrului Orășenesc piesa „Heidelbergul de altă dată” în 5 acte urmată de dans în saloanele hotelului Crucea Albă, la care invită și pe aceasta cale onor. public din Arad. Venitul întreg fiind destinat scopului nobil amintit, nu ne îndoiim de preșosul concurs al publicului nostru. *Comitetul.*

Circulația C. F., întreruptă între România și Ungaria

Din Budapesta se anunță că, în restimp de 24 ore nici un tren nu a sosit în găurile Budapestei din România. Numai trenurile cari circulă dela Curtici sosesc zilnic.

„Mâna neagră” a reapărut la Cluj

Cluj. — În orașul nostru mai mulți comucianți și capitaliști au primit scrisori din Ungaria, cu iscălitura „Négyek” cei patru, în cari se cereau dela dânsii sume enorme, cu amenințări că, în cazul de nu se vor trimite la locul și în timpul fixat vor fi asasinați.

Scrisorile au fost predate poliției, care a dispus cele legale pentru a se descoperi autorii scrisorilor.

Funcționar necredincios

Tribunalul din Cluj a condamnat la un an și jumătate închisoare grea pe funcționarul Marton Takács din serviciul Perceptoratului, care a încasat bani dela public, în contul impozitelor și nu a făcut socoteala cu ei, însușindu-i pe nedrept.

Achmed Zogu vrea să fie regele Albaniei

Belgrad. — Ziarele confirmă știrea că Achmed Zogu președintele republicii Albanese a plecat la Roma, spre a elabora numirea sa ca rege al Albaniei.

Se zice are intențiunea a se căsători cu vre-o prințesă din familia regală Italiană.

ECONOMICE

În numărul de ieri a ziarului nostru am publicat un articol despre activitatea ce o desfășoară Camera Agricolă din Arad, pentru îmbunătățirea sorții țărănilor agronom.

DT președinte a Camerei Agricole dr. Iustin Marșeu, împreună cu dl director al C. Agr. Nicolae Popescu, au intensificat propaganda începută cu conferințe, prin emiteri de broșuri, a căror conținut servește a lumina poporul despre pericolul ce amenință agricultura.

Conținutul primei broșuri îl reproduce aici mai jos, rugând pe interlocualii comunei, să explice țărănilor noștri însemnătatea celor cuprinse înrânsa.

Molia porumbului (Botys Nubilalis Hüb)

Dezastrul cauzat producției porumbului din acest an, de către viermele (larva) unui fluture, numit „Molia porumbului” a îndemnat sus numita Cameră să dea unele înormări despre modul de trai al acestuia și sfaturi, penru apărarea recoltei de

Gripa spaniolă în Ungaria

Budapesta. — Gripa spaniolă din zi în zi face tot mai mari ravagii, în tot teritoriul țării. Zilnic se înregistrează cu sutele cazurile noi de îmbolnăviri și mortalități.

Dela Uzinele Comunale

Se înucunostătează onor. public, că în ziua de 25 Ianuarie a. c. dela 9 seara până dimineața la ora 5, pentru legarea filtrelor noni, servirea apei se va sista în întreg orașul

Carul funebru al mika-doului

Răposatul împărat al Japoniei nu va fi transportat la lăcașul său de veci pe un car funebru, care a mai servit vreodată. Fiecare mika-do își are dritul său, iar rintang Mishimura, a cărei familie are de veacuri onoarea de a construi sicriile și carele funebre pentru funerariile imperiale, a sosit la Tokio dela Kejotto unde locuiește, însoțit de 50 meșteri fierari, lăcătuși și tâmplari.

Carul funebru pe care îl vor construi, va fi asemănător celui al împăratului Meiji, mort în 1912.

Acest car funebru va avea 7 metri lungime și 3.60 m. înălțime. Va avea numai două roți de băte 1.50 m. diametru.

Înlăuntru va fi așezat nu numai catafalcul cu sicriul, ci și muzicanții cari vor cânta în tot timpul parcurșului înmuri funebre.

Carul va costa 50.000 dolari. Va fi tras de patru boi, de culoare albă și neagră.

Raportul oficial a Ligei Națiunilor despre gripa spaniolă

Comisia sanitară a Ligei Națiunilor a emis al treilea raport despre ravagiile gripei spaniole în Europa.

Conform raportului se vede că: în unele părți a Germaniei gripa bântuie încă cu furie, în Spania s'a mai ameliorat, în Dania și Suedia situația a rămas neschimbată. În Paris în săptămâna trecută au murit în gripă 138. În Olanda și Italia nici un caz nu s'a înregistrat.

Se caută o dactilografă

Administrația Financiară are nevoie de o bună dactilografă, cunoscând perfect limba română.

Informațiuni se pot lua la dl Administrator financiar.

porumb în viitor, recomandând agricultorilor, să se folosească de îndrumările indicate în interesul lor propriu.

Traiful paguba și iernarea

Molia porumbului, a) este un fluture mic de noapte, care nu cauzează nici o pagubă, cu atât mai mult însă viermele (larva) lui care iese din ouăle depuse în luna Iunie și Iulie, în timpul când porumbul aruncă spicul. Ouăle lui, c-ca 40—50 bucăți, le așează câte unul pe un loc și totdeauna pe spicul porumbului. Viermele, b) ieșit din aceste ouă, pătrunde în interiorul spicului și stă acolo până ce a ruinat interiorul acestui adăpost și a ajuns la o mărime care îl silește a părăsi ramurile subțiri ale spicului, călându-și adăpostul în tulpina porumbului. Nimicind interiorul primului internod, iese prin partea de jos a acestuia afară și pătrunde în internodul următor.

Această o putem constata dacă examinăm o tulpină de porumb atacată de viermi, când vom vedea găurile de intrare și ieșire la fiecare internod. Cu încetul viermele înaintează

dela un internod la altul, în jos, rozând miezul tulpinei, încât ciocanul rodului (știuletele) nu se mai poate desvolla și se sbrăcește. În Septembrie, o parte de din viermi, îi aflăm în regiunea mijlocie și cea de jos a tulpinei, altă parte atacă și slăbește legătura rodului cu tulpina, din care cauză multe roade se rup și în fine alți viermi (larve) intră în interiorul cocianului, rozând chiar boabele crude de subt înveliș. Este caracteristic, că viermele începe totdeauna stricăciunea dela spic în jos.

Plantațiile de porumb, atacate în măsură mai mare de acest vierme, au înfățișare tristă și omul ar putea crede, că a trecut o trupă de călăreși sau vite prin ea. Partea tulpinei ce este deasupra locului unde viermele a intrat în ea, se rupe foarte ușor și un vânt mai mic este suficient să doboare tulpinele atacate la pământ.

În timpul culesului de porumb, majoritatea viermilor se află în partea mijlocie a tulpinei mai în partea de jos, ori în interiorul cocianului. Deodată cu culesul porumbului s'au sfârșit pagubele și viermele deplin dezvoltat ierneză în părțile amintite ale plantei. Viermele perfect dezvoltat are o lungime de 2—2,50 cm. e de culoare cenușie, pe partea de de subt alburie, care în luna Maiu și începutul lui Iunie se înmulțesc în pupă și din aceasta în luna Iunie ori Iulie iese molia (fluturele).

Peste iarnă, soarta viermilor, în cele mai multe cazuri, este legată de cea a părților plantei în care se află, dacă se lasă acestea afară pe pământ, rămân și viermii acolo, dacă se arde tulpina (tuleii) viermii se prăpădesc, iar dacă se alimentează vitele cu tullei, o mică parte din acești viermi ajung între dinții animalului și se nimicesc, alții însă rămân în resturile tulpinei (tuleii), sau ieșind afară își cauă alt adăpost sigur, sau se prăpădesc în așternutul de sub animale, pe gunoiște.

Asemenea este și soarta viermilor adăpostiți în interiorul cocianului. După ce porumbul se sfarmă, iar cocianul se arde, se prăpădesc și viermele, dar în cocienii nersărmași sau în cocienii nefolosii, rezervați pentru a fi arși vara, viermele ierneză liniștit, ca apoi din toate aceste adăposturi în luna Iunie și Iulie a anului viitor să iese fluturele, începând din nou munca sa dezastruoasă.

Apărarea

Cunoscând acum modul de trai al acestei insecte periculoase, care prin neglijența agricultorilor s'a sporit în așa măsură, că periclitează cultura porumbului din întreaga țară, modul de apărare nu este greu de aplicat. Știm:

1. Că fluturele depune ouăle în luna Iunie și Iulie pe spicul porumbului.
2. Că viermele începe stricăciunea, la vârful plantei în spic.
3. Că își caută de obicei adăpostul în tulpina porumbului.
4. În măsură mai redusă, în cocianul rodului și în partea tulpinei, rămasă cu rădăcina în pământ. (Ciocălăii).

Apărarea are să se execute deci astfel:

a) Acolo unde se observă stricăciunea viermelui pe spic cel mai urgent lucru este ca spicul atacat să se lăte cu o mică parte din tulpină, așezând aceste într'un sac sau coșară, pentru a le nimici, prin apă sau foc. La aceste lucrări de apărare muncitorul să observe cu atențiune până unde a ajuns viermele în tulpină, ce se poate ușor constata după găurile făcute de vierme, la deschizătura căroră se află o parte din interiorul ros. Această apărare se face în luna Iulie și la începutul lui August.

b) Știm, că majoritatea viermilor se află oamna în tulpina tăiată, unde și ierneză, este necesară luarea trebuincios, ca mai târziu până la sfârșitul lui Aprilie, să se consume tulpinele iar rămășițele lor până la acest timp să se ardă, sau să se nimicească pe altă cale.

c) Toamna sau primăvara, cu ocaziunea grăpatului să se strângă cu copiii rădăcinele și rămășițele de pe pământ și să se ardă fiindcă îngrăpărea lor prin se arde nu prea strică viermelui.

d) Să fim cu atențiune la sfârșitul porumbului, fiindcă după cum știm și în cocian ce află viermi, deci necondiționat au să fie arși și aceștia până la sfârșitul lui Aprilie.

e) Asemenea au să fie nimiciți cocienii ce provin din alimentarea porcilor cu porub nersărmat. Porcii starmă sămânța de cocian, dar cocianul rămâne neatins. Păstrarea tulpinelor de porumb sau rămășițelor lor pentru vară pe cum se obicnuiește în multe gospodării, cauzează cel mai mare pericol, și are să fie strict interzis.

Agricultorii Apărarea nu cere jertfe mari de muncă și de spese, în ceasul al 12-lea vă atragem atențiunea, ca un oficiu înființat pentru binele Dv., ce dezastru vă așteaptă. Mântuiți-vă recolta porumbului din anii viitori executând pe întreg teritoriul comunei Dvs., îndrumările de mai sus.

Vecinul care nu execută apărarea face o crimă față de cocianii săi, siliiți prin administrația comunală la îndeplinirea dorinței față de el însuși și față de consătenii săi.

Agr. dipl. N. Popescu

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Deschiderea dela 22 Ianuarie 1927

Berlin	123.05
Amsterdam	207.50
New-York	519.1/8
Londra	2520.—
Paris	2057.—
Milano	2252.50
Praga	1537.50
Budapesta	9075.—
Belgrad	915.—
București	272.50
Varșovia	57.50
Viena	7317.00

Valute

Napoleon	760.—
Marci	45.50—
Leva	1.35—
Lire otomane	90.—
Lire sterline	935.—
Fr. rancezi	—7 65—
Fr. elvețieni	36.75—
Lire italiene	8.40—
Drahme	2.20—
Dinari	3.38—
Dolari	191.—
Marca poloneză	21.—
Cor. austr.	28.25
Cor. ung.	27.—
Cor. cehoslov.	5.60.—

Spectacolele zilei

Teatrul orășenesc.

Duminecă la ora 3 d. m. „Prințesa Circului” operetă; la ora 6 „In-familii”, dramă; seara la ora 9 „Vănatu'n goană”, operetă.

Luni d. m. la orele 3 „Prințesa Circului”. Seara la orele 8 reprezentația stud. Academiei de drept din Oradea „Heidelbergul de altă dată”.

Cinema Apollo.

Duminecă: „Dansatoarea fermecătoare”.

Incepuțul la orele 4 și jum., 6, 7 și jum. și 9 seara.

Cinema Urania.

Duminecă: „Orgiile sorții”.

Incepuțul la orele 4 și jum., 6, 7 și jum. și 9 seara.

Dacă vrei să dejezi sau să cini **hala de vin a „Minorităților”** ieftin și să fii servit conștiincios caută **aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No 2. — Vinuri escelente!** Deschis până la ora 12. ooo 511

Mare asortiment de bijuterii, ceasuri, obiecte de lux la firma **Feiner M. ARAD, Str. Brătianu 3.** Pentru aur-rupturi și bucași de aur argint, și pietre prețioase plătesc cele mai mari prețuri. Reparațiunii în atelierul propriu. 301

S'a deschis! GARAJUL DOMSCHITZ S'a deschis!

aranjat din nou Arad, Strada G. Alexandru No. 32. — Lucru punctual! — Prețuri moderate! Atelier pentru reparațiuni. Spalarea trăsurilor. — Garajirozare. ooooo 491

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale
al doamnei **Cristina Sabău**
Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confectionează; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lîngerle etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiuni de modele pe pânză. 1

Auchete și cununi ocazionale foarte frumoase, flori în diferite variațiuni, asortiment bogat cu prețuri convenabile **florăria JANOSI,** ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JANOSI exclusiv numai în Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu numele Janoși folosesc nume fals. 262

Direcțiunea Uzinelor de Gaz
a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de calorie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comune Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muciu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.
Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privesc comenzile etc. 3

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amâna îngrijirea lor și caută atelierul lui **IOAN RADA** pantofar în Arad, Str. Caragialei Nr. 20., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghete comode. 279

Aducem la cunoștința proprietarilor și acelor pe cari li interesează tractorul **FORDSON**, că începând cu data de 25 Ianuarie ținem un

Curs FORDSON

fără nici o taxă, la care ne vom ocupa exclusiv numai cu manipularea și ținerea în bunăstare a tractoarelor **FORDSON**. Insinuări de admitere se primesc numai la

Intreprinderea de Mașini și Automobile, Arad
Calea Rădnei Nr. 37—39. 534

Încearcă și vei vedea că „**COLORIT**” scoate culoarea stofelor vopsite, din albituri: rujina, cerneala și petele de poame. Comercianților la dorință le servim cu mustre.

„COLORIT” laborator chimic **ARAD.** 483

Cenzurat: Prefectura Județului.

Kron și Vandracssek

și-a mutat biroul din Strada Take Ionescu (fost Sarossy-Ueca) No. 7/a, în Strada Lc. Av. Sava No. 9 (fost Kiss-H.). 536

România
Ministerul Lucrărilor Publice
Direcțiunea de Poduri și Șosele,
Studii și Construcții.

Publicațiune.

În ziua de 16 Februarie a. c. la orele 12 din zi, se va ține licitație publică la Direcțiunea Generală de Poduri și Șosele, Studii și Construcții din Ministerul de lucrări Publice, pentru concesionarea pe timp de cinci ani a exploatarei carierelor de piatră Ciuciu și Morlaca, prima situată în județul Arad și a doua în județul Cluj.

Condițiunile de arendă se pot vedea în fiecare zi de lucru în orele de serviciu în București la Direcțiunea Generală de Poduri și Șosele, Studii și Construcții, în Cluj la Direcțiunea IX-a de Poduri și Șosele și în Arad la Serviciul de Poduri și Șosele al Județului.

Amatorii vor depune o garanție provizorie de 100.000 Lei în efecte de Stat, sau garantate de Stat.

În oferte se vor trece, arenda fixă anuală pentru o extragere de maximum 15.000 m. c. piatră, arenda anuală pe metru cub pt. cantitățile care întrec 15.000 m. c. precum și prețurile oferite pt. materialele extrase ce se găsesc în cariere ca: bolovani de piatră, piatră spartă, savură etc.

Licitatiia se va ține în conformitate cu legea contabilității Statului și cu condițiile speciale de arendare. 545

Director: Indiscifrabil.

Regatul României
Prefectura județului Arad :: Serviciul Financiar și Economic

No. 1083—1927. 256

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 10 Februarie a. c. la orele 10 a. m. se va ține în camera Nr. 12, a Prefecturii județului Arad, o licitațiune nouă cu oferte închise în conf. cu art. 72 și următorii, din legea contabilității publice pentru vânzarea automobilului cu marca »Protos« proprietatea județului Arad.

Imprimeria Județului S. A.
Arad, Str. Gh. Lazar No. 17.

Execută tot soiul de tipărituri aparținătoare artel tipografice. — Depozit de imprimare secretariale și advocațiale. ::

Caietul de sarcini se poate vedea în biroul Serviciului Financiar și Economic în zilele de lucru între orele 11—13 din zi.

Amatorii vor depune deodată cu înaintarea ofertei o garanție de 10% în numerar din suma oferită. Arad, la 15 Ianuarie 1927.

Prefect: (ss) Boneu.
Șef. serv.: (ss) Stanca.

În toată ziua mezeleri proaspete, carne de porc, unsoare, clisă, tofelul de cărnuri proaspete la ooo 480

ȘIMANDAN GHEORGHE și FIUL
Bulev. Regele Ferdinand No. 52.

Car sprijinul Onor. public românească!

BECURILE uzate pe lângă supraplătire le schimbăm cu nouă, sticle și obiecte de porțelan spartă le lipim special, cadre pentru tablouri și lucrări de sticlărie pe lângă prețuri ieftine la sticlăria

SCHWARCZ Arad,
lângă biserica izraelită. 484

Dacă aveți nevoie de
ANUNȚ
modern, efctuos,
cercețați Admini-
oo strația oo
„Cuvântul Ardealului”
din Arad, Strada Românilor Nr. 6.

Accesori și RADIO, motoare

și **DINAME** în orice mare depozit în candel accesorii electrice. Un »Bosch« 2000 lumini, p castele, locuințe proprii ocazionale la

Iosif Hory

Intreprindere de electrică Arad, în colțul Brătianu și I. Vu

Adresa telegrafică: Hovvath

Haine (blouse) croșite veste, Poulle-uri, ciorapi, mezz elegane de mătase, tricouri se capătă pe lângă prețuri ca **SZÁNTÓ, Str. Emin Arad.**

Szántó și Ko

Prețcurentul de

Costum p. bărbați dela . . . 17
Costum p. băieți dela . . . 12
Costum p. băieți cu pant, . . .
scurți dela 10
Palton p. barb. negru dela 22
Palton p. barb. cu blană . . . 26
Palton p. barb. ulst. și . . .
raglan dela 18
Palton p. băieți ulst. și . . .
raglan dela 13
Palton p. băieți dela 8
Paltoane de piele dela . . . 42
Impermiabile (gumă) dela . . 9
Impermiabile p. dame dela 11
Mare asortiment de stoffe strălucitoare. Uniforme pentru măsură. Arad, Piața Av. palatul Teatrului

KNAF

vopsește și haine. — Atel Arad, Str. Emin Radu 10. — Pentru străngere lor în Arad, tianu 11. În Băncei Agrar șană.

Citiți Cuvântul Ar

Regatul României
Prefectura Județului Ar
viciul Financiar și Eco

Nr. 1083—1927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică în ziua de 10 Februarie a. c. la orele 10 a. m. se va ține în camera Nr. 12, a Prefecturii județului Arad, o licitațiune nouă cu oferte închise în conformitate cu art. 72 și următorii, din legea asupra contabilității publice pentru vânzarea automobilului cu marca »Steyr« proprietatea județului Arad.

Caietul de sarcini se poate vedea în biroul Serviciului Financiar și Economic în zilele de lucru între orele 11—13 din zi.

Amatorii vor depune deodată cu înaintarea ofertei și o garanție de 10% în numerar din suma oferită. Arad, la 15 Ianuarie 1927.

Prefect: (ss) Stanca.
Șef. serv.: (ss) Stanca.

Imprimeria Județului S. A.